

TEKin STRATEGIA 2009 – 2012

Hyväksytty TEKin valtuuston kokouksessa 27.3.2009

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ**1.1 Maailmanlaajuinen osaamiskilpailu**

Kansainvälisen työnjaon muuttuminen kaupan esteiden poistuessa ja kehittyvien maiden tullessa maailmankaupan aktiivisiksi toimijoiksi tulee edelleen vaikuttamaan voimakkaasti suomalaisten tekniikan akateemisten toimintaympäristöön. Etenkin standardoitavissa oleva ja suuressa mittakaavassa tehtävä työ tulee usein huomattavasti edullisemmaksi teettää kehittyvissä maissa. Nämä maat omaavat myös ns. perässätulijan edun ja nousevat nopeasti kohti maailman kärkeä myös osaamisintensiteetillä toimialoilla.

Samalla kehittyvien maiden vauraus lisääntyy, palkkataso nousee ja niistä tulee merkittävä markkina muiden maiden teknologian- ja merkituotteille, jolloin niistä tulee houkuttelevia tuotannon sijaintipaikkoja myös logistisista syistä. Säilyttääkseen hyvinvointinsa Suomen on olennaista kehittää omaa osaamiskapasiteettiaan jatkuvasti ja pitkäjänteisesti, jotta sillä olisi kiinnostavia tuotteita - niin aineellisia kuin aineettomiakin - tarjottavaksi maailmanmarkkinoille.

1.2 Ilmastonmuutos ja ympäristö

Teknologialla on keskeinen merkitys ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin turvaamisessa ja kestävä kehityksen mahdollistamisessa. Ilmastonmuutos voi myös vaikuttaa tekniikan alan toimijoiden toiminnan hyväksyttävyyteen suuren yleisön silmissä. Uhka toiminnan hyväksyttävyyden kärsimisestä on käännettävissä mahdollisuudeksi luoda kilpailuetua vastuullisesta toiminnasta ja ympäristön huomioivasta tutkimus- ja kehitystyöstä. Ilmastonmuutos vaikuttaa paitsi teknologian kehittämiseen myös tekniikan korkeakoulutuksen sisältöihin ja tekniikan ammattilaisten täydennyskoulutukseen.

1.3 Taloudellinen taantuma

Työpaikkoja syntyy ja katoaa jatkuvasti suhdanteista riippumatta. Tällä hetkellä suuntana on työpaikkojen väheneminen. Taantumasta uuteen nousuun pääseminen edellyttää entistä parempaa osaamista ja rakennemuutoksia niin elinkeinoelämässä kuin julkisella sektorilla. Huoltosuhteen nopea muuttuminen epäedullisemmaksi

asettaa myös omat haasteensa. Yleisesti tavoitellaan työurien pidentymistä ja eläkkeelle siirtymistä nykyistä vanhempana.

1.4 Työmarkkinakentän muutos

Keskitetty keskusjärjestöjen välinen sopiminen työsuhteen ehdoista näyttää ainakin toistaiseksi poistuneen työmarkkinoiden keinovalikoimasta. Yksityisellä sektorilla työnantajat pyrkivät vähentämään myös toimialakohtaisen sopimustoiminnan merkitystä, samalla kuitenkin säilyttäen sisäisen koordinaationsa. Palkansaajajärjestöt vastaavat kehitykseen ryhmittymällä suuremmiksi yksiköiksi.

Julkisella sektorilla jatkuvat valtion ja kunnan suuret muutokset: alueellistaminen, aluehallinnon uudistus ja yliopistouudistus; kunta- ja palvelurakennemuutos. TEKin haasteena on jäsenten aseman puolustaminen muutoksissa ja määräaikaisten palvelussuhteiden suuri määrä.

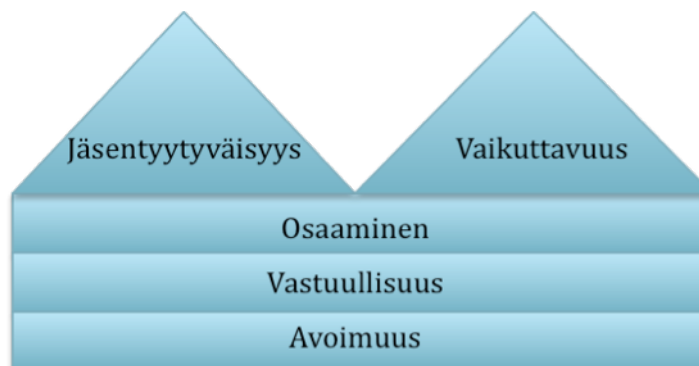
1.5 Jäsenkunnan muuttuminen ja moninaisuus

TEKin jäsenkunnan ammattirakenne ja arvostukset muuttuvat. TEKin pysyminen jäsenkunnan näkökulmasta merkityksellisenä toimijana edellyttää siltä herkkyyttä vastata tähän muutokseen. Koulutuskentän muutokset vaikuttavat myös TEKin jäsenkuntaan.

2. TOIMINTA-AJATUS

TEK parantaa jäsenen työmarkkina-arvoa, elämän laatua ja ammattikunnan vaikuttavuutta.

3. ARVOT

4. VISIO 2012

TEK on ammattikunnan ja päättäjien arvostama tekniikan ja sen tekijöiden etujärjestö, joka asettaa korkeita tavoitteita ja saavuttaa ne.

5. KESKEISET TOIMINNALLISET LINJAUKSET

TEKin tehtävä on jäsenistön edunvalvonta ja siihen liittyvät palvelut.

Edunvalvonta jakaantuu työmarkkina-, koulutus- ja teknologiapoliittiseen edunvalvontaan, jotka tukevat toisiaan.

5.1 Työmarkkinaedunvalvonta

Työmarkkinaedunvalvonnan, työsuhteeseen liittyvien asioiden ja työehtosopimustoiminnan menestyksellinen hoitaminen yksilö-, työpaikka- ja toimialatasolla sekä valtakunnan että EU:n tasolla on olennaisen tärkeää.

5.1.1 Yksilötaso

TEK tukee yksilöitä oman työmarkkina-asemansa vahvistamisessa järjestämällä sitä tukevia jäsenpalveluja, tuottamalla tietoa ja henkilökohtaista neuvontaa.

TEK kannustaa jäseniään ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen, sekä hankkimaan täydennyskoulutusta oman työmarkkina-arvon ylläpitämiseksi.

TEK edistää työhyvinvointia ja uranhallintaa neuvonnalla ja tietoa tuottamalla.

TEK tukee jäseniään työelämän muutostilanteissa.

5.1.2 Työpaikkataso

Menestys edunvalvonnassa riippuu keskeisesti onnistumisesta työpaikkatason toiminnassa. TEK tukee YTN:n ja JUKOn toimintaa työpaikkatason vahvistamiseksi luottamusmiesverkostoa vahvistamalla ja kouluttamalla sekä tukemalla alueellisten luottamushenkilörenkaiden toimintaa.

Yritysyhdistykset ja julkisen sektorin työpaikkayhdistykset ovat akavalaisten yhteisiä. TEK tukee yritysyhdistysten toimintaa varsinkin luottamusmiesten taustaorganisaatioina. Poikkeuksena yleislinjasta teknillisissä yliopistoissa on kuitenkin TEKin omat paikallisyhdistykset.

5.1.3 Toimialataso (työehtosopimukset)

Työehtosopimusten kattavuutta tulee edelleen parantaa niin jäsenkattavuuden kuin sisällönkin suhteen. Sopimuksilla varmistetaan kaikille vertailukelpoinen peruspalkan kehitys, minkä lisäksi henkilökohtaisen kehittymisen ja suorituksen tulee vaikuttaa palkkaan.

TEK kannustaa aktiiviensa osallistumista toimialakohtaiseen taustaryhmätoimintaan ja ottaa TES-toiminnassa huomioon taustaryhmien kannat.

Sopimusten tulee edistää osaamisen kehittämistä läpi työelämän. Muutosturvaa tulee kehittää siten, että irtisanottujen ja lomautettujen mahdollisuus ammattitaidon kehittämiseen paranee. Tätä tarvetta korostaa nykyinen heikko työmarkkinatilanne.

5.1.4 Valtakunnan taso

Valtakunnan tason vaikuttaminen kohdistuu ennen kaikkea työelämään liittyvään lainsäädäntöön ja sitä tehdään pitkälti yhteistyönä Akavan ja YTN:n puitteissa. TEK vaikuttaa suurena järjestönä siten, että sen tavoitteet otetaan vahvasti huomioon yhteisiä tavoitteita määritettäessä.

TEK selvittää toimenpidevaihtoehdot huoltosuhdeongelman ja eläkejärjestelmän rakenteellisten ja rahoituspuoleisten ongelmien ratkaisemiseksi.

5.1.5 EU ja kansainvälinen taso

TEK vaikuttaa Eurooppa- ja kansainvälisellä tasolla työmarkkinaedunvalvontaan tiiviissä yhteistyössä suomalaisten, pohjoismaisten ja Eurooppa-tason liittojen kanssa.

5.2 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Hyvinvoinnin kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Suomi pärjää kilpailussa osaamisintensiivisistä työpaikoista. On myös keskeistä,

että sekä vastavalmistuneiden työllistymisestä että TEKin työttömäksi jäävien jäsenten osaamisesta huolehditaan.

Tavoitteena on, että teknologian merkitys ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin ja vaurauden lähteenä ymmärretään niin päättäjien kuin kansalaistenkin parissa.

Aloitteellisuus, oma ennakkointi- ja tutkimustoiminta, yhdessä asetetut tavoitteet, tiivis sidosryhmäyhteistyö sekä ammattimainen yhteiskunnallinen viestintä antavat hyvät edellytykset vaikuttavalle toiminnalle.

5.2.1 Koulutuspolitiikka

Koulutus- ja työvoimapolitiittisen vaikuttamisen tärkeimpänä tavoitteena on tekniikan yliopistokoulutuksen laadun ja tekniikan ammattilaisten osaamisen kehittämisen mahdollisuuksien parantaminen.

Tärkeimpiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat tekniikan yhteistyöryhmässä luodun alan kansallisen strategian toteuttaminen, tekniikan yliopistojen ja tiedekuntien perusrahoituksen lisääminen, rahoituspohjan laajentaminen sekä tulosohtausjärjestelmän uudistaminen painottamaan laatua ja vaikuttavuutta sekä kansainvälistä kilpailukykyä.

Tekniikan ammattilaisten osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia edistetään vaikuttamalla täydennyskoulutustarjontaan ja rahoitusjärjestelmään.

Korkeakoulujärjestelmän rakenteellista kehittymistä sekä yksiköiden profiloitumista ja systemaattista kansainvälistymistä tuetaan. Edistetään koulutuksen laadunvarmistusta sekä tekniikan opetuksen sisällöllistä ja pedagogista kehittämistä. Osana yliopistoreformia tuetaan tekniikan yliopistojen kehittämistä ja erityisesti Aalto-yliopiston käynnistämistä. Tekniikan ylittä opetusta on annettava suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

EU:n koulutuspolitiikassa lähivuosina ajankohtaisia asioita ovat erityisesti laadunvarmistus, tohtorikoulutuksen kehittäminen ja *European Institute of Technology and Innovation*in käynnistäminen.

Lisäksi vahvistetaan teknillisen korkeakoulutuksen rekrytointipohjaa innostamalla opiskelijoita ja vaikuttamalla matemaattis-luonnontieteellisen ja tekniikan merkitystä valottavan opetuksen kehittämiseen ja opintojen ohjaukseen peruskoulussa ja toisella asteella.

5.2.2 Elinkeino- ja teknologiapolitiikka

TEK vaikuttaa siihen, että Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö korkean lisäarvon liiketoiminnalle. Innovaatio- ja teknologia-intensiiviselle toiminnalle luodaan parempia edellytyksiä edistämällä riittävän vahvoja ja elinkykyisiä osaamiskeskittymiä ja resurssien pirstoutumista välttämällä.

TEK luo edellytyksiä kestävänsä kehityksen huomioonottamiseen teknologian ja yhteiskunnan rakenteen kehityksessä. TEK tekee yhteistyötä näihin osa-alueisiin vaikuttavien tahojen kanssa.

TEK panostaa jatkossakin vaikuttamisen työkalujen kehittämiseen, esimerkiksi teknologiabarometri.

5.2.3 Yrittäjyys

Elinkeinopoliittisena vaikuttajana TEK parantaa teknologiayrittäjyyden edellytyksiä tuomalla päätöksentekoon korkean teknologian yrittäjyyden näkökulman, tunnistamalla jäsenkunnan yrittäjyyden esteitä ja tekemällä aloitteita niiden poistamiseksi, sekä tiedottamalla jäsenilleen yrittäjyydestä uravaihtoehtona. Strategiakaudella erityisinä tavoitteina on:

- yrittäjä- ja palkansaaja –määrittelyn selventäminen niin, että se vähentää yrittämisen esteitä
- sivutoimisen yrittäjyyden esteiden selvittäminen ja poistaminen
- teknologiayrittämistä edistävien pääomasijoitusmallien kehittäminen

5.3 Jäsenpalvelut

TEK järjestää TEKinkaarimallin mukaisesti suunniteltuja, laadukkaita, toiminta-ajatusta tukevia jäsenpalveluja.

5.3.1 Työsuhdeneuvonta

Työsuhdeneuvonnan palvelutaso pidetään korkeana.

Tavoitteena on parantaa luottamusmiesten ja Kunta-TEKin alueorganisaation mahdollisuuksia hoitaa työpaikkakohtaista työsuhdeneuvontaa kehittämällä luottamusmiehille tähän tarkoitukseen hyviä ja tehokkaita työkaluja.

Tämä edellyttää luottamusmiesverkostolta hyvää kattavuutta ja sen tehokasta koulutusta. Tätä tavoitetta viedään aktiivisesti eteenpäin YTN:n ja JUKOn kautta.

Henkilökohtaisen neuvonnan lisäksi ylläpidetään verkossa työelämän muutostilanteiden mukaan jaoteltua työelämäsivustoa, jota päivitetään tarpeiden tai ympäristön muuttuessa. Varmistetaan, että siirtyminen palkansaajasta yrittäjäksi on riittävästi otettu huomioon.

5.3.2 Urapalvelut

Urapalvelut tukee ja auttaa jäseniä luomaan kestäväää työuraa heidän omien tavoitteidensa pohjalta. Keskeistä on jäsenten tavoittaminen työuran risteyskohdissa. Vastavalmistuneiden työmarkkinoille pääsyyn kiinnitetään erityistä huomiota. Urapalvelut tarjotaan ammattimaisen korkealaatuisesti ja monikanavaisesti. Jäsenten työkentän laajeneminen maailmanlaajuiseksi huomioidaan.

Keskeiset palvelut tuotetaan itse. Muita palveluntuottajia käytetään, kun se on kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Palveluja kehitetään vuorovaikutuksessa jäsenkunnan kanssa.

5.3.3 Palkkaneuvonta

TEK jatkaa omien työmarkkinatutkimusten tekemistä. Työmarkkinatutkimus tukee edunvalvontaa ja jäsenpalvelujen kehittämistä kaikilla tasoilla.

5.3.4 Yrittäjäjäsenien palvelut

TEKin roolina on:

- tukea yrittäjäksi haluavaa jäsentä alkuvaiheen juridiikassa
- tuntea yrittäjyyden tukijärjestelmä siten, että pystytään neuvomaan jäseniä sen hyödyntämisessä
- seniorijäsenten neuvonantajaverkosto yrittäjäksi haluaville.
- tiedon tuottaminen TEKin yrittäjäjäsenistä systemaattiseksi
- tuottaa erityisesti teknologiayrittäjyyttä tukevaa tietoa
- tukea yrittäjää tiedollisesti hyvän työyhteisön rakentamisessa yritykseensä
- selvittää yhteistyömahdollisuudet AYT –kassan kanssa.

Yrittäjien palveluiden kehittämisessä panostetaan ensisijaisesti kumppanuuksien kehittämiseen olemassaolevien tukiorganisaatioiden kanssa,.

5.4 Jatkuvasti kehittyvä TEK

Jatkuvasti kehittyvällä tarkoitetaan ennakoivaa toimintaa, hyvää tietämyksenhallintaa, toimivia prosesseja, järjestökentän parhaita käytäntöjä, osaavaa henkilöstöä, kannustavaa ja oikeudenmukaista johtamista ja palkkausta, TEKin kehittymistä tukevaa taloutta sekä resurssien tehokasta käyttöä.

5.4.1 Jäsenpohja

TEKin järjestämisala on diplomi-insinöörit ja arkkitehdit sekä tekniikan alalla työskentelevät muun akateemisen tutkinnon suorittaneet. Muun tutkinnon suorittaneet hankitaan jäseneksi työpaikkatoiminnan avulla, kun he ovat hakeutuneet tekniikan alalle.

Tekniikan alan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet ovat jäsenkelpoisia, jos he itse hakeutuvat TEKin jäseniksi. Kattava fuksirekrytointi rajoittuu teknillisiin yliopistoihin ja tiedekuntiin.

Erityisesti halutaan jäseniksi ne TEKin järjestämisalaan kuuluvat järjestäytyneet ryhmät, jotka eivät nyt ole TEKin piirissä.

5.4.2 Jäsenpito

Vastavalmistuneiden eroamisalttiutta vähennetään ennaltaehkäisevästi viestinnällisin keinoin ja tukemalla vastavalmistuneita uran alkutaipaleella. Viestintää yrittäjiksi ja ulkomaille siirtyville parannetaan, koska näissä muutosvaiheissa eroaminen on yleistä.

5.4.3 Viestintä

Viestinnän keskeiset tehtävät ovat jäsenkunnan pitäminen hyvin informoituna ja TEKin tavoitteiden viestiminen päättäjille.

TEKin strategian kannalta keskeisistä kysymyksistä tehdään viestinnän keihäänkärjet. Uuden viestintäteknologian mahdollisuudet hyödynnetään esimerkiksi kehittämällä verkkoviestintää vuorovaikutteiseen suuntaan.

TEKin eri toiminnot viestinnän aiheina hyödynnetään entistä tarkemmin ja aktiivisemmin erityisesti ulkoisessa viestinnässä. Vaikuttavuuden lisäämiseksi organisaatio sitoutetaan viestimään yhdenmukaisesti TEKistä ja sen tavoitteista. TEK ylläpitää hyviä suhteita mediaan, poliittisiin vaikuttajiin ja päätöksentekijöihin.

5.4.4 Kumppanuudet

TEKin läheisimmät yhteistyökumppanit ovat SEFE, UIL ja muut akavalaiset ryhmät, joiden jäsenet ovat saman tyyppisissä tehtävissä työpaikoillaan kuin tekkiläiset. Niiden kanssa toimitaan läheisessä yhteistyössä YTN:n, JUKOn ja Akavan puitteissa. EK:n päätös lopettaa työehdoista neuvottelemisen siirtää painopisteen toimialoille, jolloin painottuu alakohtaisen yhteistyön tarve muita henkilöstöryhmiä edustavien järjestöjen kanssa. Tässä toimii instrumenttina Teollisuuden Palkansaajat.

Koulutus- ja työvoimapolitiikassa keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat lisäksi teknilliset yliopistot ja teekkariyhteisöt. Myös työnantaja-järjestöjen ja laajemmin koko teknologiayhteisön (mm. VTT, Tekes, Sitra, Akatemia) kanssa intressit ovat enimmäkseen yhteneväiset.

TFiF, SAFA ja RIL hoitavat jäsentensä työmarkkinaedunvalvonnan TEKin kautta ja ovat siten olennainen osa TEK-yhteisöä.

5.4.5 Valiokuntien tulossuunnitelmat

Tätä strategiaa täydennetään valiokuntien hallituskauden mittaisilla tulossuunnitelmilla, joissa keskitytään strategian ja hallitusohjelman toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin aiemmin laaditut alastrategiat huomioon ottaen.

5.4.6 Henkilöstö

TEKillä on osaava ja kehittyvä henkilöstö, joka suoriutuu hyvin sille asetetuista tavoitteista. TEKin oma henkilöstöpolitiikka ja -käytännöt ovat esimerkillisiä. Varmistetaan henkilöstön riittävä molempien kotimaisten kielten ja englannin kielen taito.

6. STRATEGISET MITTARIT

6.1 Edustavuus:

- TEK tavoittelee 73 % (+ 1,8 %) jäsenosuutta alle 65 -vuotiaassa diplomi-insinöörikunnasta ja palkansaaja-asemassa olevista arkkitehdeistä vuoden 2011 loppuun mennessä.
- Valmistumishetkellä 80 % uusista diplomi-insinööreistä on TEKin jäseniä. Vastavalmistuneiden eroamisaste puolittuu nykyisestä.

6.2 Työsuhteen ehdot

- TEKin jäsenten ammattivuosi-identtinen palkkakehitys vastaa vähintään palkansaajien keskimääräistä ansiokehitystä.
- Työehtosopimusten kattavuus kasvaa
- Ylitöiden ja työajan ulkopuolella matkustamisen korvausaste paranee
- Osaamisen kehittäminen ja tasa-arvo huomioidaan työehtosopimuksissa.
- Nais- ja miespuolisten jäsenten välinen selittämätön palkkaero poistuu.
- Isyysvapaat ovat kattavasti työehtosopimuksissa.

6.3 Jäsenpalvelut

- TEKin järjestämät jäsenpalvelut vastaavat jäsenkunnan tarpeita ja niiden saatavuus, tarjonta ja laatu ovat päätettävien kriteereiden mukaista.

6.4 Koulutuksen laatu ja resursointi

- Tekniikan yliopistokoulutuksen resurssit paranevat siten, että opettajien määrä suhteessa laskennallisiin täysipäiväisiin opiskelijoihin on 1:15 vuonna 2012 ja 1:10 vuonna 2019.
- Laatumittarien osuus yliopistojen tulosohjausjärjestelmän kriteereistä on 25 % vuonna 2012 ja 40 % vuonna 2019.

6.5 Teknologiapolitiikka

- Valtakunnallinen t&k –panostus nousee 4 %:in BKT:stä. Panostus jakaantuu olennaisesti nykyistä laajemmin. Panostusta tulee suunnata lisää myös teknillisiin yliopistoihin.
- Suomalaisen innovaatioympäristön verkottuneisuus ja kansainvälisyys nousee vertailumaiden keskiarvon yläpuolelle teknologia-barometrin indikaattoreilla mitattuna.
- Suomi on teknologiabarometrin kestävä kehityksen indikaattoreilla vähintään vertailumaiden keskiarvossa.

6.6 Organisaatio

YTN:n ja JUKOn luottamusmies- ja työpaikkayhdistysverkosto vahvistuu edelleen ja tekkiläisillä on siinä vahva rooli.